

Який термін та особливості проведення перевірки з питань дотримання принципу «витягнутої руки»?

ЗІР, категорія 137.08

Згідно з п. 39.5.2 ст. 39 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями (далі – ПКУ) перевірка з питань принципу «витягнутої руки» проводиться відповідно до загальних положень глави 8 розд. II ПКУ, але з урахуванням особливостей визначених ст. 39 ПКУ.

Порядок проведення перевірок платників податків з питань дотримання платниками податків принципу «витягнутої руки» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 10.03.2016 № 344 (далі – Порядок № 344).

Проведення перевірки з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки» (далі – перевірка дотримання принципу «витягнутої руки») є формою податкового контролю щодо встановлення відповідності умов контрольованих операцій принципу «витягнутої руки» (п. 1 розд. I Порядку № 344).

Відповідно до п. 3 розд. I Порядку № 344 перевірка дотримання принципу «витягнутої руки» проводиться за наявності підстав, визначених п.п. 39.5.2.1 п.п. 39.5.2 п. 39.5 ст. 39 ПКУ та підпунктами 78.1.14 - 78.1.16 п. 78.1 ст. 78 ПКУ.

Перевірка платника податків з питань повноти нарахування і сплати податків під час здійснення контрольованих операцій за звітні періоди 2013 та 2014 років проводиться відповідно до положень глави 8 розд. II ПКУ з урахуванням особливостей, визначених ст. 39 ПКУ, у редакції, що діяла до 01 січня 2015 року, та Порядком № 344.

Згідно з абзацом третім п.п. 75.1.2 п. 75.1 ст. 75 ПКУ не може бути предметом планової документальної перевірки питання дотримання платником податків принципу «витягнутої руки», крім випадків перевірки дотримання платником податків вимог п.п. 140.5.4, 140.5.6 п. 140.5 ст. 140 ПКУ.

Перевірка дотримання принципу «витягнутої руки» є документальною позаплановою перевіркою (п. 4 розд. I Порядку № 344).

Тривалість перевірки з питань дотримання принципу «витягнутої руки» не повинна перевищувати 18 місяців (абзац перший п.п. 39.5.2.8 п.п. 39.5.2 п. 39.5 ст. 39 ПКУ, п. 5 розд. I Порядку № 344). Цей строк обчислюється з дня прийняття рішення про проведення перевірки дотримання принципу «витягнутої руки» до дня складення довідки (акта) про проведення такої перевірки (п.п. 39.5.2.7 п.п. 39.5.2 п. 39.5 ст. 39 ПКУ).

Відповідно до абзацу другого п.п. 39.5.2.8 п.п. 39.5.2 п. 39.5 ст. 39 ПКУ та п. 6 розд. I Порядку № 344 кожні шість місяців проведення перевірки дотримання принципу «витягнутої руки» контролюючий орган, яким проводиться така перевірка, надає платнику податків інформацію в довільній формі про поточний стан проведення перевірки в порядку, визначеному ст. 42 ПКУ, тобто надсилається за адресою платника податків рекомендованим листом з повідомленням про вручення, особисто вручається платнику податків (його представнику) або у визначених випадках може направлятися в електронній формі засобами електронного зв'язку.

У разі необхідності отримання інформації від іноземних державних органів, проведення експертизи та/або перекладу на українську мову документів, необхідних для дослідження відповідності умов контрольованої операції принципу «витагнутої руки», строк проведення перевірки за рішенням керівника (заступника керівника) ДФС, яке оформлюється наказом, може бути продовжений на строк, що не перевищує 12 місяців (п.п. 39.5.2.9 п.п. 39.5.2 п. 39.5 ст.39 ПКУ та п. 1 розд. IV Порядку № 344).

Згідно з п.п. 39.5.2.3 п.п. 39.5.2 п. 39.5 ст. 39 ПКУ та розд. III Порядку № 344 платник податків зобов'язаний надати посадовим особам контролюючого органу, які проводять перевірку, документи, пов'язані із предметом перевірки, протягом 10 робочих днів з дати початку перевірки.

Під час проведення перевірки посадові особи контролюючого органу мають право отримувати від платника податків додаткові документи, що підтверджують здійснення фінансово-господарських операцій, відповідність умов контрольованих операцій принципу «витагнутої руки», повноту нарахування і сплати податків під час проведення контрольованих операцій.

Такі документи надаються платником податків на усний запит посадових осіб, які проводять перевірку, в узгоджений із платником податків строк.

У разі ненадання документів посадовим особам контролюючого органу на усний запит в узгоджений строк платнику податків направляється письмовий запит в порядку, визначеному ст. 42 ПКУ. Зазначені у письмовому запиті документи надаються платником податків протягом 15 робочих днів з дати отримання запиту контролюючого органу.

Враховуючи право контролюючого органу щодо проведення перевірки з питань дотримання принципу «витагнутої руки» протягом семи років, п. 44.3 ст. 44 ПКУ визначено обов'язок платників податків зберігати документи та інформацію, яка необхідна для здійснення податкового контролю за трансфертним ціноутворенням, протягом 2555 днів з дня подання податкової звітності, для складення якої використовуються зазначені документи (у випадку трансфертного ціноутворення така звітність – це насамперед податкова декларація з податку на прибуток підприємств).

Питання оформлення результатів перевірки регламентовано підпунктами 39.5.2.14 – 39.5.2.23 п.п. 39.5.2 п. 39.5 ст 39 ПКУ, розд. IV Порядку № 344 та наказом Міністерства фінансів України від 13.07.2017 № 629 «Про затвердження форми акта (довідки) про результати перевірки з питань дотримання платником податків принципу «витагнутої руки» та Вимог до його (її) складення».

На відміну від процедури оформлення актів інших документальних перевірок ст. 39 ПКУ визначено певні відмінності:

- строк складання акта (довідки) зараховується до строку проведення перевірки з питань принципу «витагнутої руки» (п.п. 39.5.2.7 п.п. 39.5.2 п. 39.5 ст. 39 ПКУ);
- акт (довідка) про результати перевірки з питань принципу «витагнутої руки» вручається або надсилається платнику податків протягом двох робочих днів з дати його (її) складення (реєстрації), а для інших документальних перевірок – у день підписання акта (довідки) (або відмови від підписання) (п.п. 39.5.2.19 п.п. 39.5.2 п. 39.5 ст. 39 ПКУ).

Підпунктом 39.5.2.20 п.п. 39.5.2 п. 39.5 ст. 39 ПКУ визначено, що у разі незгоди платника податків або його представника з висновками перевірки або фактами та даними, викладеними в акті про результати перевірки з питань дотримання платником податків принципу «вितягнутої руки», вони мають право подати свої заперечення протягом 30 днів з дня отримання акта. При цьому платник податків має право подати разом із запереченнями або в погоджений строк документи (їх завірнені копії), що підтверджують обґрунтованість заперечень.

Такі заперечення розглядаються протягом 30 робочих днів, що настають за днем їх отримання, а платнику податків надсилається відповідь у порядку, визначеному ст. 58 ПКУ, для надсилання (вручення) податкових повідомлень-рішень.

Прийняття податкового повідомлення-рішення за результатами перевірки з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки» здійснюється у порядку, передбаченому ст. 86 ПКУ, але не раніше закінчення терміну для надання платником заперечень, визначеного п.п. 39.5.2.20 п.п. 39.5.2 п. 39.5 ст. 39 ПКУ (п.п. 39.5.2.21 п.п. 39.5.2 п. 39.5 ст. 39 ПКУ).

Оскарження податкових повідомлень-рішень, прийнятих за результатами перевірки з питань дотримання платником податків принципу «витягнутої руки», здійснюється відповідно до ст. 56 ПКУ (п.п. 39.5.2.22 п.п. 39.5.2 п. 39.5 ст. 39 ПКУ).